

Representantforslag 128 S

(2012–2013)

fra stortingsrepresentantene Laila Dávøy, Kjell Arvid Svendsen,
Line Henriette Hjemdal og Øyvind Håbrekke

Dokument 8:128 S (2012–2013)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Laila Dávøy, Kjell Arvid Svendsen, Line Henriette Hjemdal og Øyvind Håbrekke om tiltak for å bekjempe fattigdom i Norge

Til Stortinget

Bakgrunn

Fattigdom er fremdeles et stort problem i Norge, først og fremst for dem som opplever det. Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at nesten en tredel av innbyggerne med lavinntekt i perioden 2009–2011 var i alderen 18–34 år, og at sannsynligheten for å ha vedvarende lavinntekt er størst blant denne aldersgruppen. I perioden 2009–2011 hadde 11,4 pst. i alderen 18–34 år lavinntekt, sammenlignet med 7,7 pst. i hele befolkningen. Dessverre går pila i negativ retning. Det er uholdbart at unge mennesker opplever økende fattigdom, spesielt når man vet at dette kan få svært dårlige konsekvenser for den enkelte på sikt.

Andelen barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt har holdt seg stabil de siste årene, mens andelen barn med innvandrerbakgrunn i denne gruppen blir stadig større. Av nærmere 74 000 barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt i perioden 2009–2011 hadde vel 34 000 innvandrerbakgrunn. Dette utgjorde 47 pst. av alle barn i lavinntektsgruppen. Til sammenligning var denne andelen på 39 pst. i perioden 2004–2006.

I en rapport fra SSB om materiell og sosiale mangler fra 2011 påpekes det at det foreligger en rekke negative sammenhenger mellom fattigdom og svekkede levekår for barn, blant annet dårligere materielle levekår, svekkede sosiale og psykososiale levekår, negative effekter på barns helse og dårligere

livsutsikter som voksen. Det viser tydelig at innsatsen må kanaliseres og settes inn der det trengs, både for å forebygge og for å gi målrettet hjelp til dem som trenger det.

Avskaffing av fattigdom er ikke enkelt, men tallene viser tydelig at det må gjøres mer. Tiltak som kan gi nye muligheter og et bedre liv for mange av dem som sliter mest, må innføres. Forslagsstillerne inviterer derfor til en tverrpolitisk dugnad mot fattigdom.

Et godt utdanningssystem som gir den enkelte god faglig kompetanse og et arbeidsliv som inkluderer alle, er de beste virkemidlene mot fattigdom. Gode velferdsordninger og skattesystemet bidrar til relativt begrensede inntektsforskjeller i Norge sammenlignet med mange andre land. Forslagsstillerne ønsker å videreføre dette, men dette alene løser ikke fattigdomsutfordringen. Det er behov for bedre og sterkere målretting av den offentlige innsatsen for å bedre livssituasjonen til enkeltpersoner med de svakest levekårene i landet. Mer kunnskap om hvem som er fattige kunne hjulpet flere mennesker ut av fattigdom. Tiltak for inntektssikring og arbeidsretting, tiltak for bedre levekår og tiltak for sosial inkludering av barn og unge er viktige innsatsområder.

Forslagsstillerne vil prioritere målrettede tiltak mot dem som trenger det mest, fremfor brede ordninger som også støtter personer som ikke nødvendigvis trenger hjelp. Forslagsstillerne har dessuten sterk tiltro til frivillige organisasjoner som et viktig supplement til offentlige velferdstjenester i kampen mot fattigdom. Økt støtte og bedre koordinering av hjelpetilbudet ville bidratt til at flere kunne fått hjelp. I tillegg ser man at tilbudet til barnevernsbarn, rusavhengige og eldre blir satt på anbud på en måte som ikke nødvendigvis tjener brukerne. Rusavhengige står for eksempel i lange køer for å få et statlig tilbud om rusavvenning, mens ledige plasser i ideelle institusjoner

ikke blir brukt fordi de ikke når opp i anbudskonkurransen.

Fattigdom i Norge dreier seg først og fremst om manglende mulighet til å delta i samfunnet på lik linje med andre innbyggere fordi det koster for mye. For eksempel kan det bety at man ikke har råd til å reise på ferie, være med i et idrettslag, kulturskole eller andre fritidsaktiviteter. Det kan medføre uheldige konsekvenser for det enkelte barn/ungdom og samfunnet generelt. Innsatsen for å redusere fattigdom må derfor intensiveres, og den må kanaliseres slik at den bidrar til å hjelpe dem som faktisk trenger det.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

I

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at barnetrygd og kontantstøtte holdes utenfor utmålingen av sosialhjelp.

II

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at forsørgere med inntekt under 2G maksimalt skal betale 40 pst. av gjeldende maksimalsats av barnehagebetaling, samt at betaling for SFO-plass ikke kan overstige 40 pst. av samme beløp for samme gruppe.

III

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om flere arbeidsmarkedstiltak, spesielt øremerket personer med nedsatt funksjonsevne.

IV

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om fritak for egenandeler for helsetjenester for personer i husholdninger med samlet inntekt under 2 G.

V

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om fritak for egenandeler ved tannhelsetjenester for langtids sosialhjelpsmottakere, personer i kvalifiseringsprogram og personer i kommunale tiltak.

VI

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om bedret lavterskel botilbud i regi av Husbanken og sterkere satsing på oppfølging og botrening i regi av kommuner og frivillige organisasjoner.

VII

Stortinget ber regjeringen om å sikre gode rammevilkår for gjeldsrådgivning i regi av frivillige organisasjoner.

VIII

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om styrking av ordningen med fri rettshjelp.

IX

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke kontantstøtten til å gjelde frem til barnet er 3 år.

30. april 2013